

Teatr
Powszechny
w Łodzi

Prapremiera polska
1 czerwca 2023

Dave Deveau

Arena

13. spektakl w cyklu
„Dziecko w sytuacji”

TEATR
POWSZECHNY
W ŁODZI

Dave Deveau

Arena

Ladies and Gentlemen, Boys and Girls

13. spektakl w cyklu „Dziecko w sytuacji”

Przekład: Elżbieta Woźniak

Reżyseria (społecznie): Ewa Pilawska

Scenografia: Wojciech Stefaniak

Choreografia: Jarosław Staniek

Projekcje: Mateusz Kokot

Twórca autorskich warsztatów: Andrzej Jakubas

Obsada: Paulina Nadel, Sebastian Jasnoch, Michał Lacheta
ze specjalnym udziałem Aleksandry Bogulewskiej

Prapremiera polska: 1 czerwca 2023 r., Mała Scena

W spektaklu wykorzystano fragment utworu Nino Roty
La Strada.

Pierwsze wystawienie sztuki *Ladies and Gentlemen, Boys and Girls* odbyło się w Roseneath Theatre w 2017 roku (Toronto, Ontario, Kanada). Spektakl powstał przy wsparciu Roseneath Theatre i Canada Council for the Arts Playwright Residency Fund. Licencja na korzystanie z utworu została udzielona przez Marquis Literary www.MQlit.ca, a na utwory muzyczne przez Stowarzyszenie Autorów ZAiKS.

Najwspanialszym przejawem wolności jest to,
że sami decydujemy o tym, jak się zachowywać.*

Michalina Grzesiak

O chłopakach, którzy lubią malować paznokcie

– Mamo, pomalujesz mi paznokcie? – zapytała badawczo. (...)

– Jasne, dzisiaj sobota, do przedszkola daleko, możemy malować.

Każdy inny? – zaproponowałam.

Krysią uruchomiła małą główkę i bujała nią twierdząco jak figurki psów porośniętych brązowym meszkiem, które się stawiało na deskach rozdzielczych. Buzia jej pojaśniała (...).

Za Krysią wszedł Jerzy. Zaraz obok małych dłoni siostry położył swoje, jeszcze mniejsze, i rozpostarł paluszki jak pawie ogon.

– Też chcę – powiedział, a Krysią odruchowo ustąpiła mu miejsca na małym ręczniku.

I co chłopcu powiedzieć? Jak uargumentować, jak wyjaśnić, że być może czerwień paznokci w przypadku człowieka o męskim imieniu może się nie sprawdzić? Że może być za ciężka do uniesienia dla społeczeństwa, które w swoim zgnuśniałym i cuchnącym stęchlizną myśleniu o świecie wyznaje jedynie słuszny, ich zdaniem, pogląd.

Homofobia, trudne słowo. Za trudne dla Jurka. Niepotrzebne Krysi. Jedyne, czym powinni się kierować mali budowniczywie zamków z piasku i trawy, to akceptacja. Akceptacji uczą w domu rodzice.

– Oczywiście, synu – przeciągnęłam zamoczony w farbie pędzelek po wachlarzu palców.

(...) Na placu zabaw, pięknym, nowym, otoczonym ze wszystkich stron kolorowym płótem, bawiły się osiedlowe podlotki.

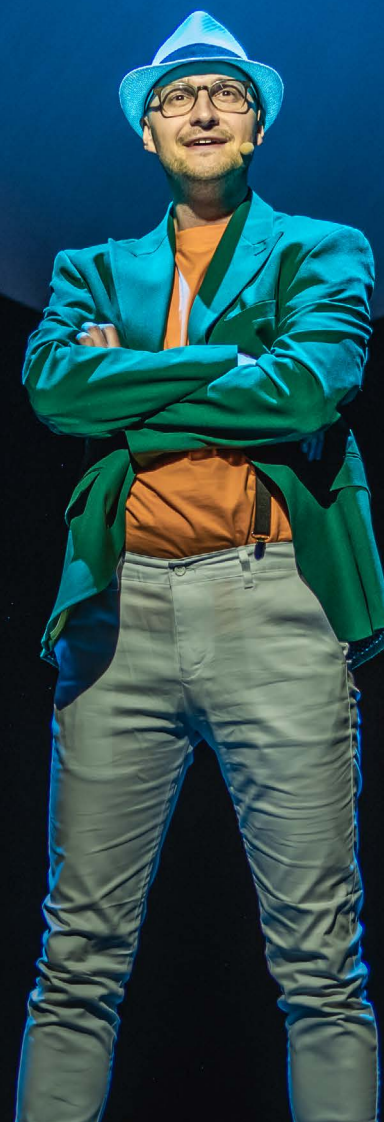
– Patrzcie na tego małego! Ma pomalowane paznokcie! – krzyknął do kamratów uwięziony nie tylko w hermetycznej piaskownicy, ale i poglądach chłopiec w wieku wczesnoszkolnym. O daszek jego bejsbolówki rozbijały się promienie niezmeżonego, wieczornego słońca. Kuczał na wieży do wspinaczki jak herszt i nakręcał. Rozdmuchiwał. Rozdrapywał.

– Hej! – przebiło się niespodziewanie dziewczynskie wezwanie z dołu. U stóp twierdzy, trzymając się pod boczek, stała Krysią. Zadarłszy głowę, walczyła z blaskiem zachodzącego słońca. Mrużąc oczy, podniosła rączkę i zrobiła z dłoni daszek.

– Mój brat maluje paznokcie, bo może, i również dlatego, że sprawia mu to

przyjemność – rozwiąza ewentualne wątpliwości, po czym poprawiła na czuprynie kapelutek z Elsq.

W którymś z domów w najbliższej okolicy mieszkało dużo uprzedzeń. W którymś z okolicznych zaimpregnowano sobie mózgi, zawekowano jak owoce w zalewie, na wieść o możliwościach wyboru. Na szczęście, nie w moim. (...)

Jesteśmy równi – pragniemy tego samego: szczęścia, akceptacji i spełnienia.

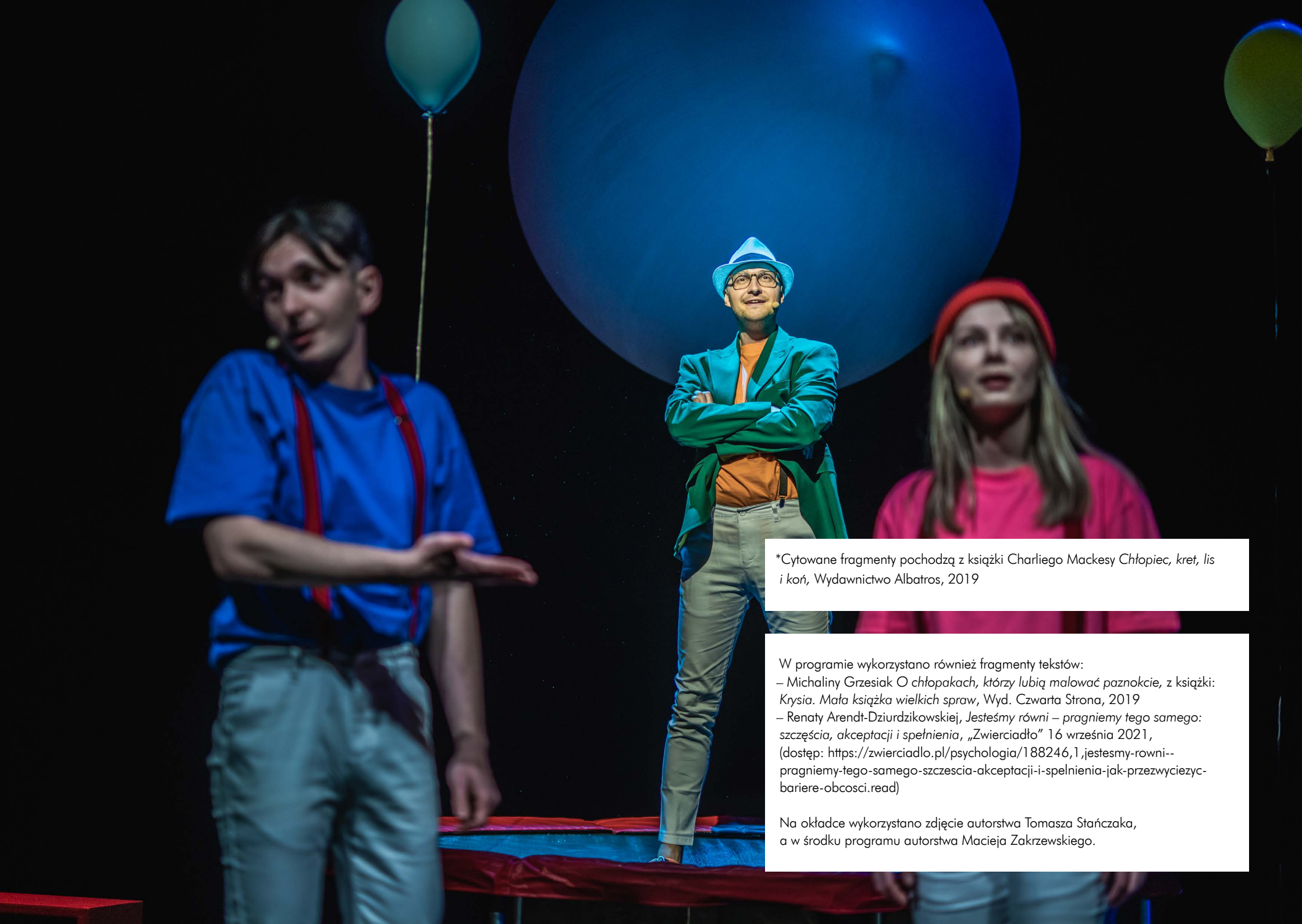
– **Wszyscy jesteśmy tacy sami.** Ważne jest współczucie, współodczuwanie; zrozumienie, że wszyscy chcemy być spełnieni, szczęśliwi, uznani przez innych, szanowani. **Każdy ma prawo być tutaj i żyć obok nas;** być naszym sąsiadem. Możemy cieszyć się i wzbogacać różnorodnością (...) Radość z różnorodności, tak się łatwo mówi. Jednak **by cieszyć się różnorodnością świata, potrzebujemy wielkiej otwartości.** Na ogół lubimy podobnych do siebie. Inni nas niepokoją. Postrzegamy ich jako obcych i czujemy się zagrożeni. Naruszają nasze poczucie tożsamości, a to wywołuje lęk. Nie wiemy, czego się spodziewać. (...) **Najtrudniej rozbroić stereotypy, ponieważ są mocno utrwalone, przekazywane z pokolenia na pokolenie.** (...) Odrzucamy innych, ponieważ nie chcemy spotkać się z kimś nieznanym, obcym w sobie (...) Dopóki nie spotkamy obcego w sobie, nie rozpoznamy go, nie zaakceptujemy jako części naszego człowieczeństwa, nie będziemy w stanie spotkać się z obcymi na drogach życia. (...) Przekraczanie lęku przed obcym zaczyna się więc od pogodzenia się ze sobą. Od odnalezienia pojednania w sercu między różnymi częściami nas, które są w konflikcie. (...) **Ktoś o niskim poczuciu własnej wartości, kto czuje się upokorzony, wykluczony, odrzucony, chętnie szuka gorszego od siebie.**

– Jak myślisz, co jest największą stratą czasu?
– Porównywanie się z innymi – padła odpowiedź kreta.*

– Jakie jest twoje największe odkrycie? – zapytał kret.
– Że wystarczy, abym był, jaki jestem – odrzekł chłopiec.*

*Cytowane fragmenty pochodzą z książki Charliego Mackesy *Chłopiec, kret, lis i koń*, Wydawnictwo Albatros, 2019

W programie wykorzystano również fragmenty tekstów:

- Michaliny Grzesiak *O chłopakach, którzy lubią malować paznokcie*, z książki: *Krysia. Mała książka wielkich spraw*, Wyd. Czwarta Strona, 2019
- Renaty Arendt-Dziurdzikowskiej, *Jesteśmy równi – pragniemy tego samego: szczęścia, akceptacji i spełnienia*, „Zwierciadło” 16 września 2021, (dostęp: <https://zwierciadlo.pl/psychologia/188246,1,jestesmy-rowni--pragniemy-tego-samego-szczescia-akceptacji-i-spelnienia-jak-przezwyuczyc-bariere-obcosci.read>)

Na okładce wykorzystano zdjęcie autorstwa Tomasza Stańczaka, a w środku programu autorstwa Macieja Zakrzewskiego.

Dave Deveau

wielokrotnie nagradzany kanadyjski pisarz i performer, którego sztuki realizowane były z powodzeniem w Europie i krajach Ameryki Północnej. Od kilku sezonów jest współtwórcą Zee Zee Theatre w Vancouver, w Kanadzie, gdzie odbyły się premiery jego sztuk m.in. „Nelly Boy”, „Tiny Replicas”, „My Funny Valentine” (za którą otrzymał m.in. Sydney Risk Prize, Jessie Richardson Awards) i „Elbow Room Café: Musical”. Deveau jest także autorem zaangażowanych sztuk dla młodych widzów. Trzy pierwsze z nich powstały na zamówienie Green Thumb Theatre, gdzie miały również swoje prapremiery. Obecnie pracuje nad kolejnymi projektami dla Zee Zee Theatre, Carousel Theatre for Young People i Nashville Children’s Theatre. Jego prace są wysoko oceniane przez krytyków - jego sztuki były nominowane łącznie do dwudziestu jeden Jessie Richardson Awards, czyli kanadyjskiej nagrody teatralnej przyznawanej w Vancouver za wybitne osiągnięcia w dziedzinie teatru; czterokrotnie do Ovation Awards – nagrody południowej Kalifornii za wybitne osiągnięcia teatralne, przyznawanej w Los Angeles od 1989 roku; i czterokrotnie do Dora Awards, czyli nagrody przyznawanej corocznie w Toronto przez Toronto Alliance for the Performing Arts, doceniającej produkcje teatralne, w dziedzinie teatru dramatycznego, teatru tańca i opery. Deveau nie boi się poruszać tematów odważnych, zachęcających młodych ludzi do rozmowy o najtrudniejszych dla nich sprawach. Przez lata był także zastępcą dyrektora Festiwalu Teatru Dziecięcego w Kanadzie, z którym stale współpracuje, przygotowując kolejne spektakle. Arena to druga po #Otagowanych sztuka tego Autora, której polską prapremierę przygotowuje Teatr Powszechny w Łodzi.

Sponsor prapremiery:

PREZYDENT MIASTA ŁODZI
HANNA ZDANOWSKA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

amcor

Sponsor
strategiczny
cyklu
„Dziecko w sytuacji”

opus/film

HEXELINE

Bilety²⁴
PARTNER TECHNOLOGICZNY

AUTOMATYKA BIUROWIA
Lapis bis

UNIwersytet
ŁÓDZKI

TVP3
ŁÓDŹ

TOYA tv

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Łódzkie

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

„Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu samorządu województwa łódzkiego” Fundusze Europejskie dla rozwoju regionu łódzkiego „Budowa Małej Sceny Teatru Powszechnego w Łodzi”